

Aggódás

Ballagási istentisztelet

Pápa, 2010. május 1.

Textus: Máté 6: 25., 32/b., 33/a.

"Ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok" (25). „...a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre" (22/b).

De keressétek először az ő országát és igazságát (33/a).

Ünneplő Gyülekezet, kedves diákok, tanárok, szülők, hozzátartozók, a ballagás kétarcú ünnep. Ma még együtt vagyunk, ma még örülünk egymásnak, ma még átölelhetjük egymást. De holnapután már kezdődnek az érettségik, s egyik napról a másikra megváltozik a világ. Miközben ma örülünk, hogy együtt lehetünk, valahogy mégis mindnyájunk szívében ott van az aggódás a holnap miatt. A diákoknak a megmérettetés miatt, a szülőknek és tanároknak pedig a drukkk miatt. Jézus ebben a helyzetben szólít meg bennünket, s

különösképpen is a ballagó diákokat és ezt mondja: ne aggódjatok. De hogyan lehet ezt betartani? Az aggódás életünk úgyszólván folyamatos kísérője. Az ember nem tud nem aggódni. Azt is mondhatnám, aki nem aggódik, az vagy idióta, vagy szélhámos.

Jézusnak ezek a szavai arra figyelmeztetnek bennünket, hogy ne engedjük, hogy az aggódás úrrá legyen rajtunk, és ez határozza meg a jövőhöz való viszonyunkat. Arra ugyan nem tanít meg bennünket az Ige, hogy miként kell a vizsgákra készülni, de azt igenis elmondja, hogy miként kell gondolkodnunk életünk nagy próbatételeit illetően.

Honnan jön az aggódás? Azt mondja Jézus, ne aggódjatok az életetek felől, hogy mit egyetek és mit igyatok. Vagyis az aggódás mindig abból fakad, hogy az embernek meg kell szerveznie önmaga életét, fenn kell tartania önmagát, gondoskodnia kell önmagáról. Tehát amire az aggódás irányul, az a megélhetés világa, a munka világa, a gazdaság világa, a létfenntartás világa. Az nagyon is fontos kérdés, hogy miből fogok megélni. És ez egy abszolút fontos kérdés. Hamis az a vallásosság, amelyik azt állítja, hogy a kenyér nem fontos, a

pénz nem fontos, a megélhetés nem fontos, mert - úgymond - csak a lelki élet a fontos. De ezt Jézus nem is mondja. Inkább azt hangsúlyozza, hogy a mi mennyei Atyánk jól tudja, hogy az élet fenntartására, ételre és italtra szükségünk van. Az aggodás tehát mindig abból fakad, hogy az ember önmagára van utalva miközben a saját jövőjéről gondoskodik. Lehet-e ennek, mármint az ember önmagára utaltságának plasztikusabb kifejeződése, mint éppen az érettségi? Beül a diák a padba, előtte egy üres papír, körülötte szigorú tekintetek, a háttérben szülői elvárások, s elmagyarázzuk nekik, hogy ez a vizsga nem ám egy vizsga a sok közül, hanem ezen múlik, hogy mi lesz belőled. Ezen múlik az életed! Ezen múlik majd az, hogy a munka világában, a munkaerő piacon a gazdaság világában, a magas szinten szervezett társadalom világában milyen helyet foglalhatsz majd el. Ezen múlik majd az, hogy ki leszel. Ezen múlik a megélhetésed. Ezen múlik majd, hogy hogyan tudod eltartani magadat.

Magyarán, az aggodás mindig abból származik, hogy miközben a jövőnkéről gondoskodva önmagunkra vagyunk utalva, folytonos megfelelési kényszerben élünk. Fölrakják elénk a lécet és át kell ugrni. S különösen is jellemző ez a diákévekre,

a modern társadalom oktatási rendszerére, amikor diáknak és tanárnak nem áll másból az élete, minthogy folytonosan arra van kényszerítve, hogy különböző elvárásoknak megfeleljen. Ebből áll az egész életünk. Folytonosan meg kell felelnünk valamiféle elvárásnak, miközben folytonosan azt is érezzük, hogy önmagunkra vagyunk utalva. Eközben mindig is érezzük önmagunkban a bizonytalanságot, azt a belső szorongást, hogy nem tudom, képes vagyok-e arra, hogy megfeleljek az elvárásoknak. Teljesítményelvű társadalomban élünk, a könyörtelen verseny társadalmában élünk, s ez alól nem tudjuk kivonni magunkat. Ebben az iskolában is teljesíteni kell, s mi is arra törekszünk, hogy gyermekeink minél felkészültebbek legyenek az életre a megélhetésért folytatott küzdelemben.

De én meg vagyok győződve arról, hogy ez az iskola többet tud adni annál, hogy csak felkészítse gyermekeinket az élet farkastörvényeire. Ezért vagyunk mi itt, a templomban.

S nem csak itt vagyunk, hanem maga Jézus szólít meg bennünket és ezt mondja: ne aggódjatok. Mit is mondhatunk tehát az Ige alapján? Először is azt, hogy amíg úgy gondoljuk, hogy csak önmagunkra vagyunk utalva életünk

megszervezésének küzdelmeiben, az aggodás mindig is a hatalmában fog tartani bennünket. Jézusnak ez a mondata először is nyilvánvalóvá teszi számunkra, hogy az ember, miközben létezik a megtartásáért küzd, nincs önmagára utalva. Nem csak a maga erejére és tehetségére számíthat, hanem van valami, ahová fordulhat, s ez az Isten országa és az ő igazsága. Ez bizony így eléggé megfoghatatlan a mai ember számára. Próbáljuk meg lefordítani mai nyelvre.

Jézus ezzel azt mondja a mai embernek, hogy az emberi élet minőségének nem az az egyetlen mércéje, hogy ki milyen sikerrel vesz részt a mai modern, teljesítményelvű társadalom öldöklő versenyében. Ha a teljesítményelv lesz az ember emberségének az egyetlen mércéje és mértéke, ha mindent felemészt a megélhetésért folytatott küzdelem, akkor mivé lesz az élet? Nem az ember van gazdaságért, hanem a gazdaság az emberért. Nem azért élünk, hogy fenntartsuk magunkat, hanem azért tartjuk fenn magunkat, hogy emberi életet élhessünk. Ti, kedves diákok, nem azért tanultok, hogy jól eladható áruvá váljatok az emberpiacon, hanem hogy emberek legyetek. Boldog, kiegyensúlyozott emberek. Nem igaz az, hogy az emberi életminőség egyetlen mércéje a munkaerőpiacon

elfoglalt hely. Van az ember életének egy mélyebb síkja, tartalma és jelentése, ami nem arról szól, hogy az életben mire viszed, hanem arról, hogy milyen ember vagy. Okos, magas szinten képzett szélhámosokkal tele van a világ..

Kedves érettségi előtt álló diákok, hadd mondjam nektek ezt most így: nem az a legfőbb kérdés, hogy milyen lesz az érettségitek, hanem az, hogy milyen ember lesz belőletek. Ami persze nem azt jelenti, hogy nem kell készülni, és teljességgel mindegy, hogy hogyan vizsgáztok. Érettségizetek jól. De ne legyetek okos szélhámosok.

Jézus azt mondja tehát, keressétek először Isten országát és az ő igazságát. A sorrend, az értékrend a fontos. Jézus azt mondja, előbb gondolkozz el az életedről, értsd meg, hogy mire való az életed. Előbb legyen átfogó meggyőződésed az élet értelmére nézve, s aztán majd ebből következik, hogy miként fogsz viszonyulni a megélhetés gondjaihoz. Legyen eszmei alapja az életednek. Előbb legyenek értékeid, s aztán abból következik, hogy miként kezeled az élet gondjait. A mi modern világunknak az a nagy baja, hogy van szakértelem, de nincs meggyőződés. Van profizmus, de nincsenek értékek. Van tudás, de nincs

jellem. Van étel és ital, de nincs igazságosság. Van siker, de nincs áldás. Van kudarc, de nincs részvét. Van verseny, de nincs méltányosság. Van egyenjogúság, de nincs méltóság. Van karrier, de nincs rendeltetés. Van érdek, de nincs áldozat. Van koncepció, de nincs Isten. Van létfenntartás, de nincs lét.

Jézus azt mondja, hogy ha Isten igazságát keresed először, s rádöbben az arra, hogy léted Istentől kapott lét, rá fogsz döbbenni arra is, hogy az életnek azok a kérdései, amelyek miatt folytonosan aggódsz, fontosak ugyan, de mégis csak másodlagos kérdések. Az, hogy mit gondolsz az életed egészéről, hogy miként viszonyulsz emberi létedhez, fontosabb a létfenntartás kérdéseinél.

Ami tehát szétrombolhatja az aggodás hatalmát, az a szívbeli bizodalom, hogy a mi egész életünk Istenben van megalapozva. Ez a legfőbb jó. Minden más csak ezután és ebből következik. Életünk ura már rég elfogadta az életünket, mielőtt mi még bizonyítani akarnánk az életben. Ami tehát szétrombolhatja az aggodás hatalmát az a hitbeli meggyőződés, hogy nem vagyunk önmagunkra utalva. Bizalom Istenben, akinek a szemében mindnyájan egyformák vagyunk, aki tudja, hogy mi

mindnyájan bűnösök és tökéletlenek vagyunk és rá szorulunk Aki nem ismeri a teljesítményelvet, aki nem cselekedeteink szerint ítél meg bennünket, de aki tudja azt, hogy mire van szükségünk. Az aggodás hatalmát az a tudat rombolhatja le, hogy a Jó Isten megsegít bennünket. Akárhogyan is, a Te életednek van egy rendíthetetlen alapja, az végső szellemi-lelki valóság, aki életre hívott, aki igent mondott rád, mielőtt te öntudatra jutottál volna. Aki, miközben te tervezel és cselekszel, s aggódsz a jövőd miatt, azt mondja neked: előttem nem kell vizsgáznod. Én tudom milyen vagy. Én elfogadtalak téged. Előttem nem kell megfelelned. Ne görcsölj, ne idegeskedj, ne aggódj.

Ez persze nem az „ahogy esik, úgy puffan” üzenete, hogy tehát mostantól nem kell dolgozni, tanulni, kínlódni és verejtékezni. De azt igenis jelenti, hogy az élet több, mint hajsza a megélhetésért a modern társadalom megfelelési kényszerei által formált pályán. Még egyszer: nem azért élünk, hogy fenntartsuk magunkat. Azért tartjuk fenn magunkat, hogy éljünk. A létfenntartás eszköz és nem cél. A cél a lét maga. Emberi lét Isten örök szeretetében. A mi világunk alapbaja,

hogy a létfenntartásból cél lett, miközben a lét valódi célja a feledés homályába merült.

Kedves végzős diákok, ma örüljétek. Egyetek és igyatok. És közben ne aggódjatok a holnap miatt. A Jó Isten megsegít benneteket és gondot visel rátok. S amiatt se aggódjatok, ha valami nem úgy sikerül, ahogyan terveztétek. Az Úr Istennek biztosan valami terve van veletek. A Ti életek több, mint folytonos aggodás a jövő miatt. Bármilyen hihetetlen, hadd mondjam most így: Ti életek egésze már megoldódott, noha előttek van még az élet. Azért oldódott meg, mert Isten már elfogadott benneteket, hiszen felajánlotta az Ő országát és igazságát. Ne aggódj tehát, mondj igent önmagadra, mert Isten igent mondott a te egész életedre. Ámen.

légy ezzel az iskolával és tanáraival, hogy a Te áldásod legyen minden munkánkon s ezáltal áldássá lehessünk egymás számára is. A Krisztus Jézusért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen.